مکتوبات امام ربانی

حضرت مجدد الف ثانی

الشیخ احمد سرهندی قدس سرہ

دفتر دویم

در مطبع ایجوکیشنل مالکان سعید ایچ ایم کمپنی

ادب منزل پاکستان چوک کراچی

مطبوع گردید

قد اعتنى بطبعه طبعة جديدة بالأوفست

حسين حلمي بن سعيد استانبولى

يطلب من مكتبة الحقيقة بشارع دار الشفقة بفاتح ٥٧ استانبول ـ تركيا

١٣٩٧ هجرى ١٩٧٧ ميلادى

وراثت انبیا بعد خود رسیده اند — عه قطار بالکسر اول شتران به اینجمه و بر یکدیگر بسته روند و به فتح اول خطا است ۱۲ ع

طفیلی سیداند و وارثِ نبیِ خود می باید عَلَیۡهِ وَعَلٰی جَمِیۡعِ الۡاَنۡبِیَاۤءِ مِنَ الصَّلَوَاتِ اَفۡضَلُهَا وَمِنَ التَّسۡلِیۡمَاتِ اَکۡمَلُهَا تا نا که تابع دیگر است و طفیلی و وارثِ دیگر هر چند همه در قطارِ تبعیت اند ظاهرا در تابعِ جِبِلّوله متبوع در کار است و در طفیلی و وارث هیچ جِبِلّوله در کار نیست تابع از پس خوردۂ آن خوان و طفیلی جلیسِ ضمنی بالجمله هر دو لتے که آمده است از برائے انبیا آمده است عَلَیۡهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّحِیَّاتُ سعادتِ امتان آنست که بطفیلِ انبیا عَلَیۡهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّسۡلِیۡمَاتُ ازان دولت بهره یابند و از پس خوردۂ ایشان تناول نمایند ۔ در قافله که اوست دانم نرسم ؛ این بس که رسد ز دور بانگِ جرسم ؛ تابعِ کامل کسے است که باین هفت درجۂ متابعت متحلّی شود و آنکه بعضے از درجاتِ متابعت دارد و بعضے ندارد تابع فی الجمله است علٰی تفاوتِ الدرجات علماءِ ظواهر بدرجۂ اولے خرسند اند کاش آن درجه را هم سرانجام بدهند متابعت را مقصور بصورتِ شریعت داشته اند و ورائے آن امرے دیگر نه انگاشته طریقۂ صوفیه را که وسیلۂ حصولِ درجاتِ متابعت است بیکار تصوّر نموده اند و اکثرِ شان پیر و مقتدائے خود را غیر از هدایه و بزدوی ندانسته اند ۔ چو آن کرمے که در سنگے نهان است ؛ زمین و آسمانِ او همان است ؛ حَقَّقَنَا اللّٰهُ سُبۡحَانَهٗ وَاِیَّاکُمۡ بِحَقِیۡقَةِ الۡمُتَابَعَةِ الۡمَرۡضِیَّةِ الۡمُصۡطَفَوِیَّةِ عَلٰی صَاحِبِهَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ وَالۡبَرَکَةُ وَالتَّحِیَّةُ وَعَلٰی جَمِیۡعِ اِخۡوَتِهٖ مِنَ الۡاَنۡبِیَاۤءِ الۡکِرَامِ وَالۡمَلٰٓئِکَةِ الۡعِظَامِ وَعَلٰی جَمِیۡعِ اَتۡبَاعِهِمۡ اِلٰی یَوۡمِ الۡقِیَامِ

مکتوب پنجاه و پنجم (۵۵)

بمخدوم زاده هائے عالی درجات اعنی خواجه محمد سعید و خواجه محمد معصوم سَلَّمَهُمَا اللّٰهُ تَعَالٰی صدور یافته در بیانِ آنکه قرآنِ مجید جامعِ جمیعِ احکامِ شرعیه است و در مناقبِ امامِ اعظم ابی حنیفه رَضِیَ اللّٰهُ عَنۡهُ و مدائحِ صوفیۂ علیه و در بیانِ آنکه مدارِ این کار شریعت است و بیانِ آنکه احکامِ الهامیه همه وقت ثابت اند و ما یناسب ذٰلک ۔ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ؛ اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ

علی عبادہ الذین اصطفی قرآن مجید جامع جمیع احکام شرعیہ است بلکہ جامع جمیع شرائع ما تقدم است
غایۃ ما فی الباب بعضے از احکام این شریعت از ان قسم اند کہ بعبارت نص و اشارت نص و دلالت
نص و اقتضاء نص مفہوم میگردند عوام و خواص از اہل لغت درین فہم برابر اند و قسم دیگر از احکام
از ان قبیل اند کہ بتوسط اجتہاد و استنباط مفہوم میگردند این فہم مخصوص بائمہ مجتہدین است کہ آن
سرور باشد بقول جمہور و اصحاب کرام آن سرور و مجتہدان سائر امت آن سرور باشند علیہ
وعلیہم الصلوات والتسلیمات لیکن احکام اجتہادیہ در زمان آن سرور کہ اوان وحی بودہ علیہ
وعلی آلہ الصلوۃ والسلام در میان خطا و صواب مترددنبودند بلکہ بوحی قطعی صواب محق
از خطاے مخطی متمیز میگشت و حق با باطل ممتزج نمیماند کہ تقریر و تثبیت نبی بر خطا مجوز نیست بخلاف
احکامیکہ بعد از انقراض زمان وحی بطریق استنباط مجتہدان حاصل گشتہ اند در میان صواب و خطا مترددو
اند لہذا احکام اجتہادی کہ در زمان وحی متقرر گشتہ اند موجب یقین اند کہ مفید عمل و اعتقاد است و بعد
از زمان وحی ناچار موجب ظن باشند کہ مفید عمل است نہ موجب اعتقاد و قسم ثالث از احکام قرآنی
از ان نوع اند کہ طاقت بشری در فہم آن عاجز است تا اعلامے از جانب منزل احکام جل سلطانہ
حاصل نشود فہم آن احکام متصور نبود و حصول این اعلام مخصوص بہ پیغمبر است علیہ وعلی آلہ
الصلوۃ والسلام غیر از پیغمبر را این اعلام نکنند این احکام ہر چند ماخوذ از کتاب اند اما چون مظہر
آن احکام پیغمبر است علیہ وعلی آلہ الصلوۃ والسلام ناچار این احکام را منسوب بہ سنت داشتہ
اند کہ مظہر آنہا سنت است در رنگ آنکہ احکام اجتہادیہ را بقیاس نسبت کنند باعتبار آنکہ قیاس
مظہر آن احکام است پس سنت و قیاس ہر دو مظہر احکام باشند اگرچہ میان این دو مظہر فرق
بسیار است کہ یکے مستند برای است کہ مجال خطا دارد و دیگرے مؤید باعلام حق جل و علا
کہ خطا را آنجا گنجایش نیست قسم اخیر کہ اشبہت باصل دارد گو مثبت احکام است ہر چند
فی حقیقت مثبت جمیع احکام ہمان کتاب عزیز است و بس باید دانست کہ در احکام اجتہادیہ غیر